

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

151

Υλη: Μιγαδικοί

Γ' Λυκείου

Ον/μο:.....

29-10-13

Θετ-Τεχν.

ΘΕΜΑ 1^ο

A. Να αποδείξετε ότι :

« Η διανυσματική ακτίνα της διαφοράς των μιγαδικών $\alpha + \beta i$ και $\gamma + \delta i$ είναι η διαφορά των διανυσματικών ακτινών τους»

(μον.6)

B. Για κάθε θετικό ακέραιο n , να υπολογίσετε το i^n

(μον.6)

Γ. Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση στις παρακάτω προτάσεις .

α. Αν η εξίσωση $|z - 2| = |z - ki|$ επαληθεύεται από τους μιγαδικούς αριθμούς που η εικόνα τους στο μιγαδικό επίπεδο βρίσκεται στην ευθεία $y=x$, ο πραγματικός αριθμός k ισούται με :

A. 1   **B.** -1   **Γ.** 2   **Δ.** -2   **E.** 4

β. Αν η εξίσωση $\alpha x^2 + \beta x + \gamma = 0$, με $\alpha, \beta, \gamma \in \mathbb{R}$ και $\alpha \neq 0$ έχει ρίζα τον αριθμό $2 - i$ θα έχει και τον :

A. $2 + i^{20}$ **B.** $\frac{1}{2 + i^{20}}$ **Γ.** $2 + i^{33}$ **Δ.** $\frac{1}{2 - i}$ **E.** $2 - i^4$

γ. Ο μιγαδικός αριθμός z είναι πραγματικός όταν :

A. $z \cdot \bar{z} = 1$ **B.** $\overline{z - z} = 0$ **Γ.** $\overline{z + z} = 0$ **Δ.** $z + \bar{z} = 0$
E. τίποτα από τα προηγούμενα .

δ. Αν το σημείο $P(x,y)$ είναι εικόνα του μιγαδικού $z = x + yi$ στο μιγαδικό επίπεδο, για τον οποίο ισχύει $|z - 3| = 5$, το P βρίσκεται πάνω σε :

A. ευθεία   **B.** Έλλειψη   **Γ.** Παραβολή   **Δ.** Υπερβολή
E. τίποτα από τα προηγούμενα .

(μον.8)

Δ. Να βρείτε ποιοι από τους παρακάτω ισχυρισμούς είναι σωστοί (Σ) και ποιοι λανθασμένοι (Λ) .

α. Αν $|z|=2$, τότε $z=2$ ή $z=-2$. Σ Λ

β. Αν $|z|+|w|=0$, τότε $z=w=0$. Σ Λ

γ. Το μέτρο του μιγαδικού $\alpha + \beta i$ με $\alpha, \beta \in \mathbb{C}$, είναι ίσο με $\sqrt{\alpha^2 + \beta^2}$. Σ Λ

δ. Ισχύει $\sqrt{z \cdot \bar{z}} = |z|$ για κάθε μιγαδικό z Σ Λ

ε. Ισχύει $|z^2| = z^2$ για κάθε z Σ Λ

(μον.5)

ΘΕΜΑ 2^ο

Δίνεται η παράσταση $f(z) = \frac{(\sqrt{3} + i) \cdot z}{|z + 10i| - |z - 10i|}$

A. Να βρείτε για ποιες τιμές του z ορίζεται η f (μον.6)

B. Να αποδείξετε ότι :

α) $\left| |z + 10i| - |z - 10i| \right| \leq 2|z|$ (μον.6)

β) $|f(z)| \geq 1$ (μον.6)

γ) ο γεωμετρικός τόπος των εικόνων του z , για τους οποίους ισχύει $|f(z)| = \frac{1}{6}|z|$, είναι υπερβολή , της να βρείτε την εξίσωση . (μον.7)

ΘΕΜΑ 3^ο

Δίνεται η εξίσωση $z^2 - \alpha z + \beta = 0$, $z \in \mathbb{C}$, $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$

και z_1, z_2 είναι οι ρίζες της με $z_1 = 2 + i$

A. Να βρείτε τους αριθμούς α, β (μον.5)

B. Να αποδείξετε ότι ο αριθμός $z_1^{2013} + z_2^{2013}$ είναι πραγματικός (μον.5)

Γ. Έστω $A(z_1)$, $B(z_2)$, $\Gamma(z_3)$ οι εικόνες των μιγαδικών αριθμών z_1, z_2, z_3 αντίστοιχα στο μιγαδικό επίπεδο με

$$z_3 = \frac{z_1}{z_2} + \frac{1}{5} \cdot (17 + i) , \text{ τότε :}$$

- α) Να αποδείξετε ότι το τρίγωνο $AB\Gamma$ είναι ορθογώνιο και ισοσκελές . (μον.5)
- β) Αν $|w - z_1| = |\bar{w} - z_1|$, να αποδείξετε ότι $w \in \mathbb{R}$ (μον.5)
- γ) Να αποδείξετε ότι οι εικόνες των μιγαδικών αριθμών w , που επαληθεύουν την εξίσωση $|w - z_2| + |\bar{w} - z_2| = 10$, βρίσκονται σε έλλειψη . (μον.5)

ΘΕΜΑ 4^ο

- A.** Έστω το πολυώνυμο $f(z) = \alpha_v z^v + \alpha_{v-1} z^{v-1} + \dots + \alpha_1 z + \alpha_0$ με $\alpha_0, \alpha_1, \dots, \alpha_v \in \mathbb{R}$. Να αποδείξετε ότι $\overline{f(z)} = f(\bar{z})$ (μον.6)
- B.** Έστω το $f(z) = (z - z_1)(z - \bar{z}_1)(z - z_2)(z - \bar{z}_2)$ και $f(i) = 64 - 8i$. Να αποδείξετε ότι :
- α) $f(-i) = 64 + 8i$ (μον.6)
- β) $(1 + z_1^2) \cdot (1 + \bar{z}_1^2) \cdot (1 + z_2^2) \cdot (1 + \bar{z}_2^2) = 4160$ (μον.7)
- γ) Αν $\operatorname{Re}(z_1) = -2$ και $\operatorname{Re}(z_2) = 2$ να δείξετε ότι $|z_1| = 3$ και $|z_2| = \sqrt{7}$ (μον.6)

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

Απαντήσεις (Ενδεικτικές)

ΘΕΜΑ 1^ο

A. Θεωρία

B. Θεωρία

Γ. α) Γ   β) Γ   γ) Β   δ) Ε

Δ. α) Λ   β) Σ   γ) Λ   δ) Σ   ε) Λ

ΘΕΜΑ 2^ο

A. Η f ορίζεται όταν ο παρανομαστής της δεν είναι μηδέν. Αν λοιπόν $|z+10i| - |z-10i| = 0 \Leftrightarrow |z+10i| = |z-10i|$ οπότε οι εικόνες του z είναι στη μεσοκάθετο του AB με $A(10i)$ και $B(-10i)$. Επειδή $10i$ και $-10i$ συζυγείς η μεσοκάθετος του AB είναι ο $x'x$, οπότε ο z θα είναι πραγματικός.
Άρα η f ορίζεται για τους $z \in \mathbb{C} - \mathbb{R}$.

B. α) Είναι : $\|z+10i\| - \|z-10i\| \leq \|z+10i + z-10i\| = \|2z\| = 2 \cdot \|z\|$

β) Είναι : $|f(z)| = \frac{|\sqrt{3} + i| \cdot |z|}{\|z+10i\| - \|z-10i\|} = \frac{2 \cdot |z|}{\|z+10i\| - \|z-10i\|} \geq \frac{2|z|}{2|z|} = 1$

γ) Είναι : $|f(z)| = \frac{1}{6}|z|$ άρα $\frac{2|z|}{\|z+10i\| - \|z-10i\|} = \frac{1}{6}|z| \Leftrightarrow$

$\|z+10i\| - \|z-10i\| = 12$. Αν $E_1(-10i)$ και $E_2(10i)$ τότε

$(E_1E_2) = 20 > 12$ οπότε ο γεωμετρικός τόπος των εικόνων του z είναι υπερβολή με εστίες τις E_1 και E_2 .

Είναι $2\alpha=12$, $2\gamma=20$ και $\beta^2 = \gamma^2 - \alpha^2 = 100 - 36 = 64$

οπότε η εξίσωση της υπερβολής είναι η $C: \frac{y^2}{36} - \frac{x^2}{64} = 1$

ΘΕΜΑ 3^ο

A. Η άλλη ρίζα της εξίσωσης είναι η $z_2 = 2 + i$. Από τους τύπους

$$\text{Vieta είναι : } \begin{cases} z_1 + z_2 = \alpha \\ z_1 z_2 = \beta \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \alpha = 4 \\ \beta = 5 \end{cases}$$

B. Οι ρίζες z_1 και z_2 είναι συζυγείς οπότε το άθροισμα $z_1^{2013} + z_2^{2013}$ είναι **πραγματικός ως άθροισμα συζυγών**.

Γ. α) Είναι : $z_3 = \frac{2+i}{2-i} + \frac{1}{5}(17+i) = 4+i$.

Οι εικόνες των z_1, z_2, z_3 είναι $A(2,1)$, $B(2,-1)$ και $\Gamma(4,1)$.

Έτσι :

$$(AB) = |z_2 - z_1| = |2-i-2-i| = |-2i| = 2$$

$$(B\Gamma) = |z_3 - z_2| = |4+i-2+i| = |2+2i| = 2\sqrt{2}$$

$$(A\Gamma) = |z_1 - z_3| = |2+i-4-i| = |-2| = 2$$

Παρατηρούμε ότι $(AB)^2 + (A\Gamma)^2 = (B\Gamma)^2$ και $(AB) = (A\Gamma)$.

Άρα το τρίγωνο **ABΓ είναι ορθογώνιο και ισοσκελές**.

$$\beta) \text{ Έχουμε : } |w - z_1| = |\overline{w} - z_1| \stackrel{|z| = |\bar{z}|}{\Leftrightarrow} |w - z_1| = |\overline{w - z_1}| \Leftrightarrow$$

$$|w - z_1| = |w - \overline{z_1}| \text{ άρα οι εικόνες του } w \text{ είναι στην μεσοκάθετο}$$

των εικόνων των συζυγών z_1 και $\overline{z_1}$, δηλ στον $x'x$. Άρα **$w \in \mathbb{R}$** .

$$\gamma) \text{ Έχουμε : } |w - z_2| + |\overline{w} - z_2| = 10 \Leftrightarrow |w - z_2| + |\overline{w - z_2}| = 10 \Leftrightarrow$$

$$|w - z_2| + |w - \overline{z_2}| = 10 \Leftrightarrow |w - z_2| + |w - z_1| = 10 \Leftrightarrow$$

$|w - (2+i)| + |w - (2-i)| = 10$. Άρα ο γεωμετρικός τόπος των εικόνων του w βρίσκονται στην **έλλειψη** με εστίες $E_1(2,1)$ και $E_2(2,-1)$, αφού $(E_1E_2) = 2 = 2\gamma < 10 = 2\alpha$

ΘΕΜΑ 4⁰

A. Έχουμε : $f(z) = \alpha_v z^v + \alpha_{v-1} z^{v-1} + \dots + \alpha_1 z + \alpha_0$ άρα

$$\begin{aligned} \overline{f(z)} &= \overline{\alpha_v z^v + \alpha_{v-1} z^{v-1} + \dots + \alpha_1 z + \alpha_0} = \\ &= \overline{\alpha_v z^v} + \overline{\alpha_{v-1} z^{v-1}} + \dots + \overline{\alpha_1 z} + \overline{\alpha_0} = \\ &= \alpha_v \overline{z^v} + \alpha_{v-1} \overline{z^{v-1}} + \dots + \alpha_1 \overline{z} + \alpha_0 = \\ &= \alpha_v \overline{z}^{-v} + \alpha_{v-1} \overline{z}^{-v-1} + \dots + \alpha_1 \overline{z} + \alpha_0 = f(\overline{z}) \end{aligned}$$

B. α) Είναι : $f(-i) = f(\overline{i}) \stackrel{(A)}{=} \overline{f(i)} = \overline{64 - 8i} = 64 + 8i$

β) Είναι :

$$\begin{aligned} &(1 + z_1^2) \cdot (1 + \overline{z_1}^2) \cdot (1 + z_2^2) \cdot (1 + \overline{z_2}^2) = \\ &= (z_1^2 - i^2)(\overline{z_1}^2 - i^2)(z_2^2 - i^2)(\overline{z_2}^2 - i^2) = \\ &= (z_1 - i) \cdot (z_1 + i)(\overline{z_1} - i)(\overline{z_1} + i)(z_2 - i)(z_2 + i)(\overline{z_2} - i)(\overline{z_2} + i) = \\ &= [(z_1 - i)(\overline{z_1} - i)(z_2 - i)(\overline{z_2} - i)] \cdot [(z_1 + i)(\overline{z_1} + i)(z_2 + i)(\overline{z_2} + i)] = \\ &= f(i) \cdot f(-i) = (64 - 8i)(64 + 8i) = 64^2 + 8^2 = 4160 \end{aligned}$$

γ) Είναι $z_1 + \overline{z_1} = 2\text{Re}(z_1) = -4$ και $z_2 + \overline{z_2} = 2\text{Re}(z_2) = 4$ (1)

Έχουμε :

$$\begin{aligned} f(i) &= (i - z_1)(i - \overline{z_1})(i - z_2)(i - \overline{z_2}) = \\ &= (-1 - \overline{z_1}i - z_1i + z_1\overline{z_1}) \cdot (-1 - \overline{z_2}i - z_2\overline{z_2}) = \\ &= \left[(|z_1|^2 - 1) - (z_1 + \overline{z_1})i \right] \cdot \left[(|z_2|^2 - 1) - (z_2 + \overline{z_2})i \right] \stackrel{(1)}{=} \\ &= \left[(|z_1|^2 - 1) + 4i \right] \cdot \left[(|z_2|^2 - 1) - 4i \right] = \\ &= \left[(|z_1|^2 - 1) \cdot (|z_2|^2 - 1) + 16 \right] + 4 \left[(|z_2|^2 - 1) - (|z_1|^2 - 1) \right] i = \\ &= \left[(|z_1|^2 - 1) \cdot (|z_2|^2 - 1) + 16 \right] + 4(|z_2|^2 - |z_1|^2) \cdot i \quad (2) \end{aligned}$$

Αλλά $f(i) = 64 - 8i$ οπότε, από (2) είναι :

$$4(|z_2|^2 - |z_1|^2) = -8 \quad (3) \text{ και } (|z_1|^2 - 1)(|z_2|^2 - 1) + 16 = 64 \quad (4)$$

Από (3) $\Rightarrow |z_1|^2 = |z_2|^2 + 2$ (5) και η (4) γίνεται :

$$(|z_2|^2 + 1)(|z_2|^2 - 1) = 48 \Leftrightarrow |z_2|^4 = 49 \Leftrightarrow |z_1|^2 = 7 \Leftrightarrow |z_1| = \sqrt{7}$$

Η (5) $\Rightarrow |z_1|^2 = 9$ άρα $|z_1| = 3$.

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ